

Vážený pán
JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD., LL.M.
verejný ochranca práv
Grösslingová 35
811 09 Bratislava-Staré Mesto

Váš list číslo/zo dňa
604/2025/KVOP/27.01.2025

Naše číslo
[REDACTED]

Vybavuje/linka
[REDACTED]

Dátum
21. 02. 2025

Vec

Správa verejného ochranca práv z monitoringu národného preventívneho mechanizmu – stanovisko k odporúčaniam

Vážený pán verejný ochranca práv,

na základe Vašej žiadosti Vám po dôkladnom posúdení relevantných možností zasielam stanovisko k odporúčaniam uvedeným vo Vašej správe z monitoringu národného preventívneho mechanizmu zameraného na výkon trestu odňatia slobody na doživotie. Uvedené stanovisko je sumárne, a to za všetky subjekty Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“) a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorým bola predmetná správa doručená, resp. vo vzťahu ktorým smerovali Vaše odporúčania.

Vo vzťahu k Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky

Pripraviť a implementovať legislatívne návrhy upravujúce prenos rozhodovania o zaradovaní odsúdeného v rámci vonkajšej diferenciacie zo súdov na jednotlivé ústavy.

Spracovaný návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) upravuje prenos kompetencie pri rozhodovaní o zmene stupňa strázenia (vonkajšia diferenciacia) z spôsobilosti súdov do pôsobnosti ústavov.

Prehodnotiť potrebu delenia doživotne odsúdených na dve skupiny (D1 a D2).

Návrh zákona jednak ruší vnútorné delenie odsúdených umiestnených v oddiele doživotných trestov do diferenciačných podskupín D1 a D2, ruší obligatórnu povinnosť umiestnenia odsúdeného na doživotie do oddielu doživotných trestov, ruší zákaz pre odsúdeného na doživotie meniť spôsob výkonu trestu (stupeň strázenia), dokonca pripúšťa možnosť zaradiť takéhoto odsúdeného od otvoreného oddelenia.

V prípade, že záznamy z kamerového monitorovania cieľ sú uchovávané, legislatívne upraviť dobu uchovávania týchto dát, dôvod ich použitia a okolnosti, za ktorých môžu byť zničené alebo do zákona uviesť odkaz na konkrétne ustanovenie GDPR, ktoré sa na danú problematiku vzťahuje.

Telefón
[REDACTED]

Fax
[REDACTED]

E-mail
[REDACTED]

IČO
212 008

Internet
www.zvjs.sk

Pri najbližšej novele zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 4/2001 Z. z.“) bude upravené znenie § 65a ods. 8 ohľadne oprávnenia vyhotovovať zvukové, obrazové alebo iné záznamy obdobne, ako bolo v minulosti upravené znenie § 21d zákona č. 4/2001 Z. z. týkajúceho sa oprávnenia na použitie kamery na služobnej rovnošate a aktivácia uchovania obrazových záznamov a zvukových záznamov.

Vypracovať metodiku na hodnotenie individuálneho rizika doživotne odsúdených a kontrolu používania donucovacích prostriedkov.

Používanie pút v objekte výkonu väzby a objekte výkonu trestu odňatia slobody je upravené Rozkazom generálneho riaditeľa zboru č. 30/2022 o režimovej činnosti (ďalej len „RGR č. 30/2022“), a to na základe individuálneho posúdenia bezpečnostného rizika s ohľadom na existenciu odôvodnenej obavy, že obvinený alebo odsúdený napadne príslušníka zboru, zamestnanca zboru alebo inú osobu, alebo sa pokúsi o útek.

Posilniť zdravotnícky personál v ústavoch a zvýšiť dostupnosť odborných lekárov a špecialistov, napríklad prostredníctvom vyčlenenia určitých existujúcich zdravotníckych zariadení na jednoduchšie prijímanie odsúdených (napr. vymedzenie časového rozvrhu na vyšetrenia odsúdených alebo vytvorenie podmienok na jednoduchšie prijímanie eskortnej jednotky).

Zdravotnícky systém SR opakovane konštatoval nedostatok lekárov poskytujúcich špecializovanú zdravotnú starostlivosť. V záujme zlepšenia uvedenej situácie, a teda dostupnosti špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti aj pre civilné obyvateľstvo sa vláda SR snaží vyvíjať aktivity na zvýšenie kapacít vzdelávacích ustanovizní pre zdravotnícky sektor a tiež uľahčenie uznávania dosiahnutého vzdelania pre žiadateľov z tretích krajín. Žiaľ, uvedené aktivity zatiaľ nevedli k skráteniu čakacích lehôt na vybrané špecializované ambulantné vyšetrenia (najmä kardiologické, ortopedické, neurologické a pod.). Zbor opakovane vyvíjal a naďalej vyvíja aktivity na zlepšenie dostupnosti špecializovanej zdravotnej starostlivosti pre osoby vo výkone väzby a osoby vo výkone trestu odňatia slobody. Ministerstvo zdravotníctva SR ako orgán kompetentný na uplatnenie prípadných legislatívnych nariadení nahliada na uprednostňovanie obvinených a odsúdených v rámci poradovníkov na objednanie pacientov ako na neoprávnenú výhodu a v záujme zásady rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti (pre civilné osoby rovnako ako pre osoby so zdravotným postihnutím, tehotné ženy alebo iné skupiny žiadateľov o uprednostnenie vrátane obvinených a odsúdených) odmietlo návrh Ministerstva spravodlivosti SR na úpravu príslušnej legislatívy v zmysle povinnosti civilných lekárov neodmietnuť poskytnutie zdravotnej starostlivosti osobám vo výkone väzby alebo výkone trestu odňatia slobody. Zdravotnícki pracovníci zboru opakovane využívajú aktuálne možnosti telemedicíny v rámci riešenia zdravotného stavu obvinených a odsúdených, avšak mnohé ťažkosti udávané uvedenými osobami vyžadujú fyzické vyšetrenie špecialistom, a teda v mnohých prípadoch nie je možné využiť takýto postup. Vo všeobecnosti však môžeme skonštatovať, že čakacie lehoty na vyšetrenie sú primerané, ak nie kratšie ako pre civilné osoby.

Upraviť zákonné ustanovenia o výkone trestu odňatia slobody na doživotie tak, aby umožňovali umiestňovanie doživotne odsúdených do detenčných ústavov.

Návrh zákona ruší všeobecnú prekážku v možnosti prerušenia výkonu trestu odsúdeného umiestneného v oddiele doživotných trestov.

Upraviť podmienky výkonu trestu odňatia slobody na doživotie tak, aby zohľadňovali právo odsúdených na sociálne interakcie, najmä prostredníctvom zavedenia väčšej možnosti kontaktu doživotne odsúdených s ostatnou väzenskou populáciou.

Návrh zákona ruší vnútorné delenie odsúdených umiestnených v oddiele doživotných trestov do diferenciačných podskupín D1 a D2, ruší obligatórnu povinnosť umiestnenia odsúdeného na doživotie do oddielu doživotných trestov, ruší zákaz pre odsúdeného na doživotie meniť spôsob výkonu trestu (stupeň stráženia), dokonca pripúšťa možnosť zaradiť takéhoto odsúdeného od otvoreného oddelenia. Uvedeným sa vytvoria predpoklady pre zvýšenie sociálneho kontaktu odsúdených na doživotie s inými odsúdenými.

Zvýšiť počet zamestnancov špecializovaných na prácu s doživotne odsúdenými, vrátane psychológov, sociálnych pracovníkov a pedagógov

Nakoľko návrh zákona ruší obligatórnu povinnosť umiestnenia odsúdeného na doživotie do oddielu doživotných trestov a ruší zákaz pre odsúdeného na doživotie meniť spôsob výkonu trestu (stupeň stráženia), je dôvodný predpoklad zníženia počtu odsúdených v oddiele doživotných trestov, čím sa zvýši priestor pre prácu odborného personálu s odsúdenými, ktorí budú v takomto oddiele umiestnení.

Vo vzťahu ku Generálnemu riaditeľstvu zboru

Pripraviť a implementovať legislatívne návrhy upravujúce prenos rozhodovania o zaradovaní odsúdeného v rámci vonkajšej diferenciácie zo súdov na jednotlivé ústavy.

Návrh zákona upravuje prenos kompetencie pri rozhodovaní o zmene stupňa stráženia (vonkajšia diferenciácia) z pôsobnosti súdov do pôsobnosti ústavov.

Umožniť pravidelný vzájomný kontakt medzi podskupinami D1 a D2 bez obmedzení.

Podľa § 78 ods. 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 368/2008 Z. z.“), podľa ktorého v oddiele doživotných trestov odsúdený je oddelene umiestnený od ostatných odsúdených, nezaraďuje sa do aktivít organizovaných pre celý ústav, mimo cely sa pohybuje zásadne pod dozorom príslušníka zboru, ak je zaradený do práce, prácu vykonáva v cele, kde je ubytovaný, alebo v priestoroch oddielu určených na tento účel. Napriek uvedenému sa na základe individuálneho posúdenia umožňuje v odôvodnených prípadoch vzájomný kontakt medzi podskupinami D1 a D2 bez obmedzení. Odsúdenému možno na návrh pedagóga so súhlasom riaditeľa povoliť vzájomný kontakt v rámci diferenciačnej podskupiny D1. Uvedená legislatívna prekážka bude odstránená návrhom zákona, a to zrušením vnútorného delenia odsúdených umiestnených v oddiele doživotných trestov do diferenciačných podskupín D1 a D2.

Odsúdených monitorovať iba na základe individuálneho, pravidelne preskúmaného rozhodnutia a iba po dobu určitú.

Problematika monitorovania ciel odsúdených na doživotie bude predmetom plánovanej celoslovenskej porady riaditeľov ústavov v mesiaci marec 2025.

Umožniť podskupine D1 rovnaký výber a počet aktivít ako podskupine D2.

Návrh zákona ruší vnútorné delenie odsúdených umiestnených v oddiele doživotných trestov do diferenciačných podskupín D1 a D2. Do uvedenej zmeny budú ústavy usmernené, aby sa umožnil podskupine D1 porovnateľný výber a počet aktivít ako podskupine D2.

Umožniť odbornú prácu s doživotne odsúdenými v rámci skupinových aktivít aj občianskym združeniam, externým psychológom či špeciálnym pedagógom.

Zbor sa nebráni spolupráci s externými subjektami pri realizácii skupinových aktivít súvisiacich s procesom zaobchádzania s väznenými osobami. Každá takáto spolupráca je posudzovaná individuálne.

Umožniť vykonávanie pracovnej činnosti pre pracovne zaradených mimo cely.

Vytvorenie osobitných pracovných priestorov pre odsúdených v oddiele doživotných trestov je podmienené charakterom vykonávaných prác a dispozičnými možnosťami ústavov. Uvedené odporúčanie bude vyriešené návrhom zákona, podľa ktorého budú odsúdení na doživotie môcť byť bez splnenia akejkoľvek lehoty umiestňovaní medzi bežnú väzenskú populáciu.

Vyčleniť finančné prostriedky na inštaláciu nočných priezorov aj v ostatných ústavoch.

V rámci plánovanej celoslovenskej porady riaditeľov ústavov v mesiaci marec 2025 bude uložená úloha pre riaditeľov ústavov spracovať prehľad celkového počtu nočných priezorov pre daný ústav spoločne s prioritným označením počtu ciel alebo izieb, ktorých stavebno-technické riešenie znemožňuje alebo sťažuje vykonávanie kontroly bežným priezorníkom. Na základe uvedeného bude spracovaný sumár spoločne s vyčíslením nákladov na obstaranie nočných priezorov, pričom v závislosti od možností rozpočtu zboru budú tieto postupne dopĺňané do jednotlivých ústavov.

V internom predpise ukotviť vykonávanie dôkladných osobných prehliadok dvojkrokovou metódou.

Dňa 01.03.2024 nadobudol účinnosť Rozkaz ministra spravodlivosti SR č. 2/2024 o zabezpečovaní ochrany Zborom väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „RMS č. 2/2024“), ktorý okrem iného v štvrtej časti upravuje spôsob vykonávania prehliadok vykonávaných príslušníkmi zboru. Nová právna úprava predmetných ustanovení vychádza jednak zo samotného účelu ich vykonávania, ako preventívno-bezpečnostného opatrenia, v prijateľnom a akceptovateľnom kontexte odporúčaní vnútroštátnych a medzinárodných orgánov a inštitúcií, ktoré závažným spôsobom neohrozia bezpečnosť personálu alebo väznených osôb. Najzásadnejšou zmenou v spôsobe vykonávania prehliadok väznených osôb je z nášho pohľadu zrušenie obligatórnej a rutínnej povinnosti vykonávania dôkladných osobných prehliadok v určitých situáciách, resp. určitej kategórii väznených osôb, čím sa vytvára priestor pre individuálne posúdenie nevyhnutnosti vykonania prehliadky, jej spôsobu, s možnosťou využitia menej invazívnych prostriedkov, s ohľadom na možné bezpečnostné riziká a s prihliadnutím najmä na závažnosť spáchanej trestnej činnosti, fyzickú zdatnosť, nebezpečnosť alebo na poznatky preventívno-bezpečnostného charakteru smerujúce k riziku násilného správania, útoku alebo iných udalostí, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť. Konkrétne sa jedná o ustanovenia § 37 ods. 2, § 38 ods. 6, podľa ktorých sa počas generálnych a čiastkových prehliadok môžu vykonať aj dôkladné osobné prehliadky obvinených a odsúdených. V prípade generálnej prehliadky sa upúšťa od možnosti hromadného vykonávania dôkladných osobných prehliadok na chodbách a podmieňuje sa ich realizácia v priestoroch cely, izby alebo v inom vhodne upravenom priestore. V § 40 sa stanovuje okruh funkcií, ktoré vzhľadom na charakter výkonu ich služobnej činnosti nie sú povinné osobné prehliadky väznených osôb vykonávať tak, aby sa v maximálnej možnej miere eliminovalo narušenie vzájomného dôverného vzťahu s väznenou osobou pri využívaní foriem, metód a prostriedkov v zaobchádzaní. V § 41 a § 42 sa s cieľom čo najmenšieho počtu vykonávaných osobných prehliadok precizujú situácie, pri ktorých sa vykonáva preventívna a dôkladná osobná prehliadka, pričom sa do osobitného postavenia dostáva

skupina odsúdených zaradených v otvorenom oddelení, pri ktorej sa nevykonáva, či už preventívna osobná prehliadka pri opustení izby alebo oddielu, alebo dôkladná osobná prehliadka pred a po vykonaní návštevy priamym kontaktom. Taktiež sa v predmetných ustanoveniach pri ostatných odsúdených dôkladné osobné prehliadky vykonávajú iba v prípade kontaktných návštev. Pri bezkontaktných návštevách je postačujúcou preventívna prehliadka. V § 42 sa explicitne uvádza ako prioritný spôsob vykonávania dôkladnej osobnej prehliadky celotelový skener.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že postupná humanizácia podmienok výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody vyplývajúca zo zrušenia niektorých obmedzení na jednej strane, musí so sebou prinášať aj adekvátne opatrenia smerujúce k zachovaniu úrovne bezpečnosti a zabráneniu prieniku nepovolených vecí do ústavov na strane druhej. Preto by sme boli radi, ak by aj so strany verejného ochrancu práv sa našla podpora a prostredníctvom iniciatívnych krokov sa vyvíjal tlak na kompetentné orgány k zlepšeniu podmienok výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody v oblasti dostatočného finančného krytia v rozpočte zboru na obstaranie telesných skenerov.

Vzhľadom na vyššie uvedené považujeme súčasnú právnu úpravu vykonávania dôkladných osobných prehliadok, či už v zmysle zákona č. 4/2001 z. z., ako aj RMS č. 2/2024 vzhľadom na technické možnosti zboru za adekvátne.

Zabezpečiť, aby sťažnosti podané doživotne odsúdenými neboli vybavované alebo prešetrované osobou, proti ktorej sťažnosť smeruje.

Vo vzťahu k príslušnosti na vybavenie sťažnosti platí, že podľa § 65db ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. „Na vybavenie sťažnosti je príslušný ústav, do ktorého pôsobnosti patrí činnosť, o ktorej sa sťažovateľ domnieva, že ňou boli porušené práva alebo právom chránené záujmy obvineného alebo odsúdeného.“ S poukazom na vyššie uvedené generálne riaditeľstvo postupuje sťažnosti, na ktorých vybavenie nie je príslušné, do ústavu príslušnému na ich vybavenie. Podľa § 65db ods. 4 zákona č. 4/2001 Z. z. „Sťažnosť nemôže vybaviť alebo prešetriť osoba, proti ktorej sťažnosť smeruje.“

Postup pri vybavovaní sťažností v zbere je ďalej upravený v internom predpise - Rozkaze ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 14/2023, ktorým sa upravuje postup pri vybavovaní sťažností v Zbore väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „RMS č. 14/2023“). Podľa § 17 ods. 3 RMS č. 14/2023 „V ústave prijíma, eviduje, prešetruje a vybavuje sťažnosti vedúci organizačno-právneho oddelenia alebo skupiny ústavu alebo riaditeľom ústavu určený príslušník zboru z ústavu“ rešpektujúc zákonné ustanovenie o tom, že sťažnosť nemôže vybaviť alebo prešetriť osoba, proti ktorej sťažnosť smeruje. To však nevyklučuje situáciu, že určený príslušník zboru pri vybavovaní sťažnosti v záujme objektívneho prešetrenia sťažnosti požiada o písomné vyjadrenie k predmetu sťažnosti, resp. inú formu súčinnosti (napr. predloženie písomného podkladu), aj príslušníka zboru alebo zamestnanca, proti ktorému sťažnosť smeruje. Pri niektorých sťažnostiach sťažovateľov je to priamo potrebné osloviť aj osoby, proti ktorým táto sťažnosť smeruje, inak by nebolo možné danú sťažnosť vôbec prešetriť (napr. pri sťažnosti na poskytnutú stravnú dávku je požiadavý o súčinnosť príslušný stravovateľ, ktorý bol v daný deň zodpovedný za výdaj stravej dávky). S poukazom na vyššie uvedené uvádzame, že je vylúčené, aby sťažnosť bola vybavovaná osobou, proti ktorej smeruje.

Zabezpečiť externého psychológa na účely poskytovania intervencií pre príslušníkov alebo alternatívne zabezpečiť poskytovanie finančného príspevku na externé psychologické poradenstvo.

Psychológovia a klinickí psychológovia zboru poskytujú podľa potreby personálu zboru spravidla krízové, jednorazové psychologické intervencie alebo krátkodobé

psychologické poradenstvo, pričom prípadná dlhodobá psychoterapia je vykonávaná už mimo zboru.

Zabezpečiť dostatočný počet príslušníkov na vykonávanie služieb na oddiele doživotných trestov vo všetkých ústavoch, napr. prostredníctvom náborových kampaní alebo zavedenia motivačných opatrení, ako sú benefity za službu v náročných podmienkach.

Aj napriek problémom s prijímaním občanov do služobného pomeru a s tým súvisiaci nedostatok príslušníkov zboru je na oddieloch doživotných trestov prednostne zabezpečený výkon služieb potrebným počtom personálu. Zároveň za účelom motivácie personálu pracovať v týchto náročných podmienkach je táto skutočnosť zohľadňovaná v rámci finančných odmien alebo formou úpravy osobného príplatku.

Rozšíriť ponuku vzdelávania hradeného ústavom pre príslušníkov alebo zabezpečiť finančný príspevok pre príslušníkov na vzdelávanie, napr. po odpracovaní istého počtu rokov.

Zbor víta každý záujem o zvyšovanie odbornej kvalifikácie personálu zboru v externom prostredí. V závislosti od charakteru vzdelávania a jeho možného využitia poskytuje na tento účel služobné voľná s nárokom na služobný príjem, hradí náklady súvisiace so vzdelávacou aktivitou, prípadne vytvorí iné benefity. Zároveň je zámerom zboru realizovať aj interné vzdelávacie aktivity pre personál podieľajúci sa na zaobchádzaní v oddiele doživotných trestov.

Vo vzťahu k ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica

Riadne odôvodňovať, v čom konkrétnom spočíva rizikovosť odsúdeného a vypracovať interný pokyn pre účely posudzovania individuálneho rizika

Tvrdenie v správe o automatickom pútaní sa nezakladá na pravde, nakoľko v čase návštevy verejného ochrancu práv sa v oddiele doživotných trestov nachádzali 3 odsúdení. Dvaja z nich mali na základe návrhu na prehodnotenie potreby použitia pút v objekte výkonu väzby a výkonu trestu uvádzané: „Pri zaobchádzaní s odsúdenými na oddiele doživotných trestov nebudú použité putá. Pri zaobchádzaní a predvádzaní odsúdeného na účely vychádzok, športových a voľnočasových aktivít mimo oddielu doživotných trestov taktiež nebudú použité putá.“ Z uvádzaného znenia vyplýva, že odsúdení majú možnosť sa pohybovať bez pút aj mimo oddielu.

Každý jeden odsúdený je individuálne posudzovaný a opodstatnenosť použitia pút sa prehodnocuje u odsúdeného najneskôr v rámci hodnotenia programu zaobchádzania, teda raz za rok, ak nevznikne potreba skôr. Súčasnú odôvodňovanie a koncipovanie Návrhu na určenie/prehodnotenie potreby použitia pút v objekte výkonu väzby a výkonu trestu sa realizuje v súlade s RGR č. 30/2022, kde je komisiou zdôvodňovaná potreba a individuálne vyhodnotená.

Pri posudzovaní individuálneho rizika vždy zohľadňovať aj zdravotný stav odsúdeného.

Tak, ako už bolo uvedené každý odsúdený je individuálne posudzovaný, sú vyhodnotené všetky dostupné podklady, z ktorých sa vyvodí záver. Poznatky sú čerpané zo záverov psychologického vyšetrenia, prognózy násilného správania a rizika úteku, ako aj osobného poznania odsúdeného. Pri posudzovaní je zohľadňovaný aj vek a aktuálny zdravotný stav odsúdeného. Napriek tomu, že príslušníci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu nemajú oprávnenie sa oboznamovať so zdravotným stavom odsúdeného (diagnózami), pri individuálnom posudzovaní berú do úvahy aj také podrobnosti, ako sú napríklad zdravotné pomôcky (barle), kedy pútanie by bolo nedôvodné a najmä neprímerane punitívne, či až ponížujúce. V ústave nikdy k takejto forme neadekvátneho pútania nepristúpili.

Zabezpečiť súkromie odsúdeného pri lekárskej prehliadke bez prítomnosti príslušníkov.

V ústave sa poskytovanie zdravotnej starostlivosti realizuje výhradne bez prítomnosti príslušníka okrem prípadov uvádzaných v zmysle § 5 ods. 2 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 447/2006 Z. z. o organizácii poskytovania zdravotnej starostlivosti v Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 447/2006 Z. z.“). Pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti obvinenému alebo odsúdenému v zdravotníckom zariadení môže byť v miestnosti, kde sa starostlivosť poskytuje, prítomný príslušník zboru rovnakého pohlavia, ak o to požiada ošetrujúci zdravotnícky pracovník v záujme ochrany života alebo zdravia prítomných osôb.

Ak si odsúdený požiada o rozhovor s prokurátorom, zabezpečiť súkromie.

Informácie uvádzané v správe sa nezakladajú na pravde. Počas návštevy prokurátora je prítomný príslušník len počas sprevádzania po priestoroch oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, nie počas rozhovorov. Prokurátor určuje prítomnosť/nepítomnosť personálu, a ak odsúdený prejaví záujem o rozhovor s ním, tento sa vykonáva v súkromí.

Zabezpečiť, aby boli prokurátorské previerky realizované bez prítomnosti vedenia a príslušníkov ústavu.

Prokurátorské previerky sú realizované v ústave výhradne bez prítomnosti vedenia a príslušníkov ústavu. Rozhovory sú realizované len za prítomnosti prokurátora, príslušník zboru pri nich je prítomný len ak si jeho prítomnosť vyžiada samotný prokurátor.

Sprístupniť nové vonkajšie work-outové ihrisko aj doživotne odsúdeným.

Odsúdeným zaradeným v oddiele doživotných trestov, ako aj ostatným odsúdeným bola daná možnosť realizovať športovú aktivitu na vonkajšom work-outovom ihrisku po jeho odovzdaní do prevádzky dňa 26.4.2024.

Z okien na celách odstrániť plexisklo, ktoré bráni výhľadu a v letných mesiacoch spôsobuje prehrievanie ciel.

Aktuálne prebieha rekonštrukcia, resp. výmena okien, súčasťou ktorej bude aj odstránenie týchto tabúľ. Predpokladaný termín ukončenia rekonštrukcie je máj 2025.

Kultúrnu miestnosť vybaviť pohodlnejším sedením a miestom na relaxáciu, vybaviť knihami a prostriedkami na pestrejšie aktivity.

Nie je pravdou, že kultúrna miestnosť je len mierne lepšie vybavená oproti štandardným celám a neponúka dostatočný priestor na oddych. V správe nebolo spomenuté, že kultúrna miestnosť je vybavená aj stojanom na šípky, hernou konzolou X-Box, ústavným tabletom so vzdelávacími aktivitami (anglický jazyk, logické hry na rozvoj kognitívnych funkcií) a počítačom s aktuálnymi právnymi predpismi. Okrem uvádzaných možností na oddych majú aj odsúdení na doživotie možnosť navštevovať ústavnú posilňovňu, ako aj kardio-posilňovňu. Napriek tomu vedenie ústavu zabezpečí, aby uvedená miestnosť vzbudzovala dojem väčšieho pohodlia a domáckejšiu atmosféru.

Povoliť používanie MP3 prehrávačov, s možnosťou širšieho výberu hudby na počúvanie.

Nevidíme dôvod na túto formu prehrávania hudby, nakoľko aktuálne odsúdení majú možnosť využívať ústavný CD prehrávač aj s originál CD nosičmi, čím je zaručené, že sa bude reprodukovat' hudba len legálne nadobudnutá. Odsúdení majú možnosť si dať originál CD nosiče aj zaslať. Pri zavedení užívania MP3 prehrávača sa ukazuje ako problematická oblasť dodržiavania licenčných práv.

Odsúdeným v lete poskytovať vhodnejšie oblečenie, vrátane tričiek s krátkym rukávom a krátkych nohavíc.

Uvedené opatrenie si vyžaduje úpravu výstrojných noriem, a to vo vzťahu k všetkým väzneným osobám, aby nedochádzalo k diskriminácii určitej časti väzenskej populácii. Aktuálne prebieha posudzovanie možností a finančných dopadov na realizáciu tohto opatrenia.

Vypracovať metodiku ako postupovať v prípade neprítomnosti lekára (napr. počas víkendov a sviatkov).

Tvrdenie, že v ústave odsúdeným nie sú vydávané lieky počas víkendu a sviatkov je nepravdivé. Uvedené je usmernené interným predpisom č. RGR č. 6/2008 o poskytovaní zdravotnej starostlivosti obvineným a odsúdeným v znení neskorších predpisov (ďalej len „RGR č. 6/2008“), pričom podľa § 41 ods. 5) „počas víkendov, štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja lieky podľa ods. 3 písmena b), vydáva referent režimu alebo samostatný referent podľa pokynov sestry zdravotníckeho zariadenia a podľa dávkovania vyznačeného na liekovkách; liekovky vydá sestra zdravotníckeho zariadenia slúžiacemu referentovi režimu alebo samostatnému referentovi do 15:00 h“. Uvedený predpis sa dodržiava. V prípade neprítomnosti lekára (napr. počas víkendov a sviatkov) sú vykonávané eskorty do civilného zariadenia, alebo je privolaná RZP, resp. RLP v súlade s RGR č. 6/2008.

Zabezpečiť skrátenie čakacej doby k špecialistom, napr. zakontrahovaním externých špecialistov a zabezpečením väčšieho počtu príslušníkov vykonávajúcich eskorty.

V rámci zabezpečenia lekárskej starostlivosti odsúdeným na doživotný trest u lekárov špecialistov neboli zaznamenané žiadne výraznejšie čakacie doby v porovnaní ako sú u bežných občanov. Naopak aplikačná prax ukazuje, že čakacie doby pre doživotne odsúdené osoby sú výrazne kratšie. V súčasnosti vo všeobecnosti (či už v civilnom sektore alebo v ZVJS) je problematické zabezpečenie odborných vyšetrení u špecialistov. V ústave sú k dnešnému dňu na dohodu zabezpečení títo špecialisti: psychiatricka (každý piatok), zubný lekár (každý utorok), kožná lekárka (každý utorok), rádiológ (každý utorok). Dovoľujeme si poznamenať, že častokrát sa odsúdení dostanú k špecialistovi skôr, ako bežný občan.

Zabezpečiť financovanie na vybavenie cely pre zdravotne znevýhodnených odsúdených, ako aj pre starších odsúdených s nízkou mobilitou.

Ak by sa v ústave nachádzal odsúdený na doživotie so zdravotným znevýhodnením, tento by bol primárne premiestňovaný do Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Trenčín (ďalej len „väzenská nemocnica“).

Zlepšiť dôveru doživotne odsúdených v interný sťažnostný mechanizmus, najmä prostredníctvom zvýšenia povedomia o ochrane práv odsúdených a neprístupnosti vyvodzovania dôsledkov v prípade podania sťažnosti.

V zmysle § 65dd zákona č. 4/2001 Z. z. „Podanie sťažnosti nesmie byť podnetom ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by sťažovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu.“ Každý príslušník zboru je povinný postupovať v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia. Prípadné uloženie akéhokoľvek disciplinárneho trestu odsúdenému je upravené v § 52 a nasl. zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“) a musí mu predchádzať spáchanie disciplinárneho previnenia odsúdeným, ktoré mu bolo objektívne preukázané. Podľa § 52 ods. zákona č. 475/2005 Z. z. „Disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo zákazu podľa tohto zákona, predpisov na jeho vykonanie alebo ústavného poriadku odsúdeným. Disciplinárnym previnením je aj

konanie, ktoré má znaky priestupku podľa osobitných predpisov.“ Z uvedeného teda vyplýva, že samotné podanie sťažnosti odsúdeným nemôže byť dôvodom na uloženie disciplinárneho trestu.

Vo vzťahu k ÚVTOS a ÚVV Ilava

Umožniť odsúdeným v letných mesiacoch používanie ventilátorov.

V správe z monitoringu je na str. 15 uvedené, že *Odsúdení tiež uvádzali, že mali problém s povolením ventilátora na celách.* Uvedené tvrdenie sa nezakladá na pravde, nakoľko ústav neevidoval zamietnutú žiadosť odsúdeného o možnosť používať vlastný ventilátor v cele. V prípade podania žiadosti odsúdeným a splnenia zákonných podmienok, je takáto žiadosť schválená.

Pri posudzovaní individuálneho rizika vždy zohľadňovať aj zdravotný stav odsúdeného.

Každý odsúdený je posudzovaný individuálne v súlade s interným predpisom - *Rozkaz riaditeľa ústavu, ktorým sa upravuje postup a pravidlá realizácie hodnotenia bezpečnostného rizika väznených osôb, u ktorých je potrebné používanie pút v objekte výkonu väzby a objekte výkonu trestu a hodnotenia bezpečnostného rizika väznených osôb, u ktorých je potreba monitorovania kamerovým systémom na cele v ÚVTOS a ÚVV Ilava*, pričom aj doposiaľ boli a naďalej sú vyhodnotené všetky dostupné podklady, z ktorých sa vyvodí záver. Napriek uvedenému riaditeľ ústavu rozhodol, že na spracovávaní hodnotenia bezpečnostného rizika s prijatím osobitných bezpečnostných opatrení spočívajúcich v používaní pút sa určuje ako ďalší člen komisie aj lekár zdravotníckeho zariadenia.

Zabezpečiť súkromie odsúdeného pri lekárskej prehliadke bez prítomnosti príslušníkov.

V súlade s § 5 ods. 6 RGR č. 6/2008 platí, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti nesmie byť v miestnosti, kde sa zdravotná starostlivosť poskytuje okrem odsúdeného a ošetrojúcich zdravotníckych pracovníkov prítomný nikto iný, avšak výnimku upravuje § 5 ods. 2 vyhlášky č. 447/2006 Z. z.. Z uvedeného vyplýva, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti odsúdenému v zdravotníckom zariadení môže byť v miestnosti, kde sa starostlivosť poskytuje, prítomný príslušník zboru rovnakého pohlavia, ak o to požiada ošetrojúci zdravotnícky pracovník v záujme ochrany života alebo zdravia prítomných osôb.

Ak si odsúdený požiada o rozhovor s prokurátorom, zabezpečiť súkromie.

Prokurátor vykonáva pohovory zásadne sám v kancelárii referentov režimu a bez tretej osoby. V prípade odsúdených na doživotie realizuje pohovory aj priamo pred celou, pričom personál ústavu sa nenachádza pri nich a ani nepočuje, o čom sa rozprávajú. Ak by odsúdený voči tomu vyjadril nespokojnosť, napr., že chce s prokurátorom vykonať rozhovor v súkromí, mimo ubytovacích priestorov a prokurátor o to požiada, je im umožnené vykonať pohovor v inom priestore (s ohľadom na bezpečnosť napr. vo vyšetrovacej miestnosti).

Zabezpečiť, aby boli prokurátorské previerky realizované bez prítomnosti vedenia a príslušníkov ústavu.

Prokurátorské previerky sú realizované výhradne bez prítomnosti vedenia a príslušníkov ústavu. Personál ústavu zabezpečuje len sprievod prokurátora z dôvodu priestorovej orientácie a komplikovanej infraštruktúry ústavu, ako aj pomoci pri odomykaní mreží, gátrov a ciel. Rozhovory odsúdených sú realizované len s prokurátorom a príslušník zboru pri nich nie je prítomný, resp. len na žiadosť prokurátora.

Zabezpečiť súkromie od kamerového dozoru priestorov na celách, kde sa vykonáva osobná hygiena, napr. zabezpečením závesov.

Uvedené odporúčanie bolo preverené vo všetkých celách oddielu doživotných trestov so záverom, že budú zabezpečené/namontované tieniace panely v štyroch celách, kde sú umiestnení odsúdení na doživotie a kde kamera čiastočne snímala aj odsúdeného pri umývadle. V ostatných celách nie je možné vidieť do priestoru umývadla, čím je splnená požiadavka na zaručenie intimity.

Aktualizovať právnu úpravu, sprístupniť judikatúru a webové stránky, ktoré by mali mať odsúdení k dispozícii.

V súlade s § 46 vyhlášky č. 368/2008 Z. z. sa všeobecne záväzné právne predpisy uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky sprístupňujú odsúdeným (spravidla v čítárni knižnice). Podľa § 10 ods. 5 RGR č. 4/2009 o postavení a činnosti knižníc v Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov sa navyše uverejňujú v elektronickej podobe aj medzinárodné zmluvy a dohody, ktoré sú uložené na pevnom disku počítačovej jednotky v čítárni väzenskej knižnice alebo na médiu a čitateľovi sa sprístupňujú formou prezenčnej výpožičky. Uvedený postup sa vzťahuje aj na interné predpisy zboru.

Niektoré rozhodnutia, ktoré sú uložené v čítárňach ústavu nie sú určené žiadnou normou a ide len o prejav dobrej vôle, ktorá je nad rámec, a teda zbor nemá povinnosť tam vkladať/nahrávať rozhodnutia/nálezy súdov. Technické podmienky ústavu aktuálne neumožňujú spustiť pripojenie na internet. Spustenie internetu väzneným osobám (aj keď len na vybrané stránky) prináša množstvo potencionálnych rizík, ktoré treba dôsledne zvážiť; napr. bezpečnostné hrozby, zneužitie technológie k možnému prieniku do interných systémov, únik citlivých informácií a pod. Pri zvažovaní spustenia internetu pre odsúdených je dôležité tieto riziká starostlivo zhodnotiť a implementovať vhodné opatrenia, ktoré by ich minimalizovali, a preto je dôležité vyvinúť efektívne bezpečnostné opatrenia, ktoré musia byť realizované centrálné a nie v rámci daného ústavu.

V rámci legislatívy upravujúcej podmienky výkonu väzby a výkonu trestu boli vytvorené predpoklady na sprístupnenie vybraných internetových stránok väzneným osobám. Technické riešenie by malo byť zabezpečené v rámci nového informačného systému zboru, a to prostredníctvom kioskov a tabletov.

Vypracovať metodiku ako postupovať v prípade neprítomnosti lekára (napr. počas víkendov a sviatkov).

V prípade neprítomnosti lekára (napr. počas noci, víkendov a sviatkov) vedúci zmeny osobne preverí zdravotné ťažkosti väznenej osoby, kontaktuje telefonicky lekára nemocnice slúžiaceho ústavnú pohotovostnú službu alebo lekára ústavu, ktorý rozhodne o ďalšom postupe. Spravidla po takejto telefonicko konzultácii privolá následne aj RZP/RLP. Dodržiavanie týchto krokov postačuje k rýchlej a efektívnej pomoci v krízových situáciách. V prípade zjavných zdravotných problémov a ťažkostí privolá RZP/RLP bezodkladne aj bez konzultácie v zmysle RGR č. 6/2008. Tento systém funguje dlhoročne a doposiaľ nedošlo k žiadnym zdravotným ťažkostiam u väznených osôb z dôvodu neprivolania RZP/RLP, resp. poškodeniu zdravia v prípadoch neprítomnosti lekára.

Vybaviť kompenzačnú miestnosť v ústave mäkkšími stenami.

Minimálne požiadavky na zriadenie kompenzačnej miestnosti sú určené Prílohou č. 11 Rozkazu ministra spravodlivosti č. 16/2015 o zaobchádzaní s obvinenými a odsúdenými v znení neskorších predpisov, pričom steny sú zabezpečené mäkkým ľahko čistiteľným materiálom odolným voči mechanickému poškodeniu do výšky stropu. Všetky hrany a rohy sú spravidla oblé a opatrené mäkkým materiálom. Strop kompenzačnej cely sa neobkladá

mäkkým materiálom. Máme za to, že kompenzačná miestnosť v ústave Ilava spĺňa vyššie uvedené, konkrétna norma na „mäkkoť stien“ neexistuje. Uvedené odôvodnenie potvrdzuje aj fakt, že za rok 2023 tam bolo umiestnených šesť väznených osôb a za rok 2024 tam boli umiestnené tri väznené osoby, pričom ani raz neboli tieto osoby zranené dôsledkom nárazu do stien.

Vybaviť vychádzkové dvorce a posilňovňu lepším športovým vybavením.

Opotrebovanosť posilňovacích zariadení nemá vplyv na ich účel a na obmenu tejto posilňovne, ktorá je určená aj pre doživotne odsúdené osoby by bolo potrebné preinvestovať cca 10 656,80 Eur. Z uvedeného dôvodu bude obmena a prípadné dopĺňanie realizované v závislosti od finančných možností ústavu. Workoutové zariadenia určené pre vychádzkové dvorce boli doplnené v roku 2023 na väčšinu vychádzkových dvorov, pričom ich doplnenie nie možné s ohľadom na dodržanie bezpečnostných oblastí po montáži vo vzťahu k dodržaniu aktuálnej kapacity väznených osôb na vychádzkovom dvorci (napr. cvičiace zariadenie „Stepper“ má bezpečnostnú oblasť 15 m²).

Zvážiť v rámci priestorov ústavu premiestnenie doživotne odsúdených na väčšie cely.

Ubytovacia plocha pre odsúdeného na doživotný trest je v ústave v rozmedzí od 6,38 m² do 6,72 m² na jedného odsúdeného. Ústav nedisponuje väčšími jednomiestnymi celami (tzn. s ohľadom na aktuálnu legislatívu, kde sa odsúdený na doživotie umiestňuje spravidla sám), avšak pripravovanými legislatívnymi zmenami dôjde k zaraďovaniu odsúdených na doživotie do štandardných ciel/kolektívov, a teda budú postupne integrovaní do všeobecnej väzenskej populácie.

Zabezpečiť financovanie na vybavenie cely pre zdravotne znevýhodnených odsúdených, ako aj pre starších odsúdených s nízkou mobilitou.

Aktuálne je v ústave len jeden odsúdený na doživotie, ktorého môžeme zaradiť ako zdravotne znevýhodneného odsúdeného, avšak aj tento dokáže čiastočne zvládnuť niektoré samoobslužné činnosti, resp. mu pomáha iný odsúdený a v prípade, ak si to bude zdravotný stav odsúdeného vyžadovať, bude umiestnený do väzenskej nemocnice. Zdravotne znevýhodnení odsúdení sú umiestňovaní do väzenskej nemocnice, nakoľko v ústave je zabezpečované prioritne zaobchádzanie, režimové činnosti a krátkodobá starostlivosť o zdravie odsúdených. Adekvátnu zdravotnú starostlivosť by mal zabezpečovať zdravotný personál väzenskej nemocnice.

Zlepšiť dôveru doživotne odsúdených v interný sťažnostný mechanizmus, najmä prostredníctvom zvýšenia povedomia o ochrane práv odsúdených a neprístupnosti vyvodzovania dôsledkov v prípade podania sťažnosti.

V zmysle § 65dd zákona č. 4/2001 Z. z. „Podanie sťažnosti nesmie byť podnetom ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by sťažovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu.“ Každý príslušník zboru je povinný postupovať v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia. Prípadné uloženie akéhokolvek disciplinárneho trestu odsúdenému je upravené v § 52 a nasl. zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“) a musí mu predchádzať spáchanie disciplinárneho previnenia odsúdeným, ktoré mu bolo objektívne preukázané. Podľa § 52 ods. zákona č. 475/2005 Z. z. „Disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo zákazu podľa tohto zákona, predpisov na jeho vykonanie alebo ústavného poriadku odsúdeným. Disciplinárnym previnením je aj konanie, ktoré má znaky priestupku podľa osobitných predpisov.“ Z uvedeného teda vyplýva, že samotné podanie sťažnosti odsúdeným nemôže byť dôvodom na uloženie disciplinárneho

trestu. Máme za to, že interný sťažnostný systém v ústave je na postačujúcej úrovni, o čom svedčí aj množstvo sťažností, ktoré odsúdení podávajú. Taktiež zvyšovanie povedomia o ochrane práv odsúdených je zabezpečené nie len prístupom k všeobecne záväzným právnym predpisom a interným normám, ku ktorým majú prístup, ale napr. aj prostredníctvom redakčného krúžku, a to konkrétne rubrikou v časopise Motýľ, ktorý vydávajú samotní odsúdení.

Vo vzťahu k ÚVTOS a ÚVV Leopoldov

Riadne odôvodňovať v čom konkrétnom spočíva rizikovosť odsúdeného.

Režimové činnosti v objekte výkonu trestu ústavu Leopoldov sa realizujú v súlade s RGR č. 30/2022. Zvýšenú mieru bezpečnostného rizika príslušníci oddelenia preventívno-bezpečnostnej služby ústavu Leopoldov určujú podľa kategórií vyplývajúcich z RMS č. 16/2024 o postupe príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže z preventívno-bezpečnostnej služby pri predchádzaní a odhaľovaní trestnej činnosti a pri zabezpečovaní ochrany chránených objektov - VYHRADENÉ (ďalej len „RMS č. 16/2024“). Ďalej prihliadajú pri určení miery bezpečnostného rizika na doterajší priebeh výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody, psychologické vyšetrenie, aktuálne operatívne informácie o obvinených, resp. odsúdených.

Pri posudzovaní individuálneho rizika vždy zohľadňovať aj zdravotný stav odsúdeného.

Zvýšenú mieru bezpečnostného rizika príslušníci oddelenia preventívno-bezpečnostnej služby ústavu určujú podľa kategórií vyplývajúcich z RMS č. 16/2024. Ďalej prihliadajú pri určení miery bezpečnostného rizika na doterajší priebeh výkonu väzby a výkonu trestu, psychologické vyšetrenie, aktuálne operatívne informácie o obvinenom, resp. odsúdenom, ako aj zdravotný stav odsúdeného.

Zabezpečiť súkromie odsúdeného pri lekárskej prehliadke bez prítomnosti príslušníkov.

V súlade s § 5 ods. 6 RGR č. 6/2008 platí, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti nesmie byť v miestnosti, kde sa zdravotná starostlivosť poskytuje okrem odsúdeného a ošetrojúcich zdravotníckych pracovníkov prítomný nikto iný. Podľa ustanovenia § 5 ods. 2 vyhlášky č. 447/2006 Z. z. pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti obvinenému alebo odsúdenému v zdravotníckom zariadení môže byť v miestnosti, kde sa starostlivosť poskytuje, prítomný príslušník zboru rovnakého pohlavia, ak o to požiada ošetrojúci zdravotnícky pracovník v záujme ochrany života alebo zdravia prítomných osôb.

Ak si odsúdený požiada o rozhovor s prokurátorom, zabezpečiť súkromie.

Zabezpečiť, aby boli prokurátorské previerky realizované bez prítomnosti vedenia a príslušníkov ústavu.

Rozhovor väznenej osoby s prokurátorom ústav realizuje v súlade s pokynmi prokurátora. Primárne sa dané rozhovory prokurátora s väznenou osobou realizujú bez prítomnosti tretích osôb. Evidujeme prípady, kedy si samotné väznené osoby, s ktorými prokurátor viedol rozhovor vyžiadali prítomnosť zástupcov ústavu pri danom rozhovore (konfrontovali pedagóga, referenta, ktorý bol prítomný / mal bližšie vedomosti o namietanej udalosti).

Umožniť odsúdeným v zaradeným do podskupiny D1 prístup na vonkajšie ihrisko.

Návrh zákona ruší vnútorné delenie odsúdených umiestnených v oddiele doživotných trestov do diferenciačných podskupín D1 a D2. Do uvedenej zmeny bude ústav usmernený, aby na posúdili možnosti prístupu odsúdených v podskupine D1 na vonkajšie ihrisko.

Umožniť podskupine D1 zúčastniť sa športovej vychádzky za rovnakých podmienok ako pre podskupinu D2.

Návrh zákona ruší vnútorné delenie odsúdených umiestnených v oddiele doživotných trestov do diferenciačných podskupín D1 a D2. Do uvedenej zmeny bude ústav usmernený, aby na posúdili možnosti zúčastniť sa podskupine D1 športovej vychádzky za obdobných podmienok ako pre podskupinu D2.

Vypracovať interný pokyn pre účely posudzovania individuálneho rizika.

Daná oblasť je dostatočne a jasne upravená v RMS č. 16/2024 a v RGR č. 30/2022.

Vypracovať metodiku ako postupovať v prípade neprítomnosti lekára (napr. počas víkendov a sviatkov).

V prípade osobnej neprítomnosti lekára ústavu (napr. počas víkendov a sviatkov) funguje dlhodobý funkčný zaužívaný systém, kedy vedúci zmeny ústavu na základe telefonicko konzultácie s lekárom ústavu, prípadne s lekárom RZP, privolá RZP, resp. RLP v zmysle RGR č. 6/2008. V závislosti od vyhodnotenia konkrétnej situácie príslušníci oddelenia ochrany ústavu vykonávajú zdravotné eskorty aj v mimopracovnom čase postupujúc podľa platných zákonov, interných predpisov a smernice pre danú oblasť. Obdobné platí aj v prípade privolania RZP, resp. RLP k väznenej osobe.

Zabezpečiť skrátenie čakacej doby k špecialistom, napr. zakontrahovaním externých špecialistov a zabezpečením väčšieho počtu príslušníkov vykonávajúcich eskorty.

Uvedenú nedostupnosť treba vnímať a hodnotiť v kontexte celospoločenskej situácie, t.j. aj v civilnom živote (mimo ústav) sú dlhšie čakacie doby k špecialistom. V ústave sa situácia vo vzťahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti špecialistami odo dňa vyhotovenia Správy zlepšila, keďže dňom:

- 07.10.2024 do ústavu dochádza zazmluvnený lekár v odbore vnútorné lekárstvo,
- 15.11.2024 do ústavu dochádza 1. zazmluvnený lekár v odbore neurológia,
- 13.01.2025 do ústavu dochádza 2. zazmluvnený lekár v odbore neurológia,
- 01.01.2025 do ústavu dochádza 1. zazmluvnený lekár v odbore stomatológia,
- 15.01.2025 do ústavu dochádza 2. zazmluvnený lekár v odbore stomatológia,
- 01.01.2025 do ústavu dochádza zazmluvnený lekár v odbore diabetológia.

Taktiež ústav uzatvoril dohodu s gynekológom, urológom, ortopédom, internistom. V roku 2024 ústav Leopoldov realizoval spolu 1048 eskort s 1192 väznenými osobami do zdravotníckych zariadení, resp. priamych eskort do väzenskej nemocnice.

Zabezpečiť financovanie na vybavenie cely pre zdravotne znevýhodnených odsúdených, ako aj pre starších odsúdených s nízkou mobilitou.

Zdravotne znevýhodnených odsúdených navrhujeme primárne premiestňovať do väzenskej nemocnice. Dňa 19.12.2024 prišlo k rekonštrukcii nákladného výťahu na osobný výťah na obj. č. 20 Hrad ústavu. Výťah budú využívať aj zdravotne znevýhodnení odsúdení, odsúdení s obmedzenou mobilitou. Dňa 27.02.2025 príde ku kolaudácii a následnému využívaniu tohto výťahu. Náklady na danú rekonštrukciu boli 102 000,- Eur. Prípadné ďalšie vybavenie cely pre zdravotne znevýhodnených odsúdených, ako aj pre starších odsúdených s nízkou mobilitou bude vyčíslené v závislosti od množstva odsúdených s takýmto znevýhodnením a daného počtu ciel.

Zlepšiť dôveru doživotne odsúdených v interný sťažnostný mechanizmus, najmä prostredníctvom zvýšenia povedomia o ochrane práv odsúdených a neprístupnosti vyvodzovania dôsledkov v prípade podania sťažnosti.

Sťažnosti odsúdených v ústave prešetruje VORŠ II. právnik, resp. vedúci organizačno-právneho oddelenia v súlade s hmotnoprávnou a procesnoprávnou úpravou ustanovenou v § 65da a nasl. zákona č. 4/2001 Z. z.. Súčasťou prešetrovania sťažností sú aj výzvy na dotknutých príslušníkov ústavu na vyjadrenie sa k obsahu sťažnosti. Pokiaľ to je možné z hľadiska objektívneho prešetrenia veci, dotknutému príslušníkovi je predkladaná sťažnosť na vyjadrenie s anonymizáciou údajov o podávateľovi sťažnosti, prípadne sa osoba poverená prešetrovaním sťažnosti obracia na dotknutého príslušníka iba s konkrétnymi otázkami vo veci sťažnosti bez uvedenia údajov o podávateľovi sťažnosti.

K zvýšeniu povedomia odsúdených ďalej ústav uvádza, že prístupy ku kompletnej právnej úprave majú doživotne odsúdení v rámci PC v knižnici, resp. na oddieloch, súčasne väznené osoby majú možnosť si proaktívne zaobstarávať dané právne predpisy prostredníctvom príbuzných, advokátov.

Vedúci jednotlivých oddelení ústavu (napr. organizačno-právne, ekonomika, výkon trestu a pod.) pravidelne vykonávajú pohovory s odsúdenými, ktorí o to prejavia záujem. V rámci daných pohovorov poskytujú odsúdeným pomoc a poučenie, ozrejmujú odsúdeným právnu úpravu, kompetencie zboru a iné.

S pozdravom,

plk. Mgr. JUDr. Ing. Ľubomír Klištinec
generálny riaditeľ